

- 10.25 Ohjeita ilmanpitävien rakenteiden ja liitosten toteutukseen
Hanna Aho, TTY, Rakennustekniikan laitos
- 10.45 Ilmanpitävyyden laadunvarmistusohjeet teollisille talotoimittajille
Juha Vinha, TTY, Rakennustekniikan laitos

Energian tuotto ja käyttö

pj. johtava asiantuntija Tapio Jalo, Motiva Oy

- 11:05 Aurinkopaneleista aurinkoteknisen toiminnallisuuden sisältäviin rakennusosiin
Mikko Juntunen, NAPS Systems Oy
- 11:25 Energiatehokas ja kosteusteknisesti turvallinen kuivanapitolämmitys kesämökeissä
Jarkko Piironen, TTY, Rakennustekniikan laitos
- 11:45 Lounastauko ja tutustuminen näyttelyyn

Matalaenergia- ja passiivitalot

pj. dipl.ins. Juhani Heljo, TTY, Rakennustekniikan laitos

- 12:45 Pientalojen matalaenergiatalokonsepteja
Timo kalema, TTY, Konstruktitekniikan laitos
- 13:05 Raahen Kummatti - pura ja rakenna projekti 1970-luvun lähiössä
Harri Hagan, TTY, Arkkitehtuurin laitos
- 13:25 Yläpohjaratkaisu matalaenergia- ja passiivitaloratkaisuihin
Janne Jormalainen, SPU-Systems Oy
- 13:40 Paroc-passiivitaloprojekti
Pekka Rönkkö, Paroc Oy
- 13:55 Korjaamalla passiivitalostandardiin
Søren Pedersen, Passiivitalo.fi Oy
- 14:10 Passiivitalosuunnittelijoiden koulutus ja sertifiointi
Søren Pedersen, Passiivitalo.fi Oy
- 14:25 Case Luukku house: Tavoitteena plusenergiatalo Madridissa ja nollaenergiatalo Helsingissä
Petri Pyly, TKK, Energiatekniikan laitos
- 14:40 Kahvitauko ja tutustuminen näyttelyyn

Matalaenergiarakenteiden lämpö- ja kosteustekninen toiminta

pj. dipl.ins. Juhani Heljo, TTY, Rakennustekniikan laitos

- 15:10 Rakennusprosessien kosteudenhallinta ja matalaenergiarakenteiden toimivuus
Ruut Peuhkuri, VTT
- 15:30 Lämmöneristyksen lisäyksen vaikutuksia rakenteiden käytännön toteutukseen
Jukka Lahdensivu, TTY, Rakennustekniikan laitos
- 15.50 Kosteusteknisesti turvallinen matalaenergia- ja passiivirakentaminen
Pasi Käkelä, SPU-Systems Oy
- 16:05 Ilmastonmuutoksen vaikutukset matalaenergiarakenteiden kosteusteknisessä toiminnassa
Juha Vinha, TTY, Rakennustekniikan laitos
- 16:25 Loppukeskustelu: *Juhani Heljo*
Seminaarin päätös: *Juha Vinha*

RAKENNUSFYSIKKA 2009

Ensimmäinen rakennusfysiikka-seminaari kokosi lokakuussa 2007 yli 250 rakennusalan ammattilaista Tampereelle. Seminaari järjestetään jälleen Tampere-talossa 27.-29.10.2009.

Rakennusfysiikka on keskeinen osaamisalue nykyisessä rakentamisessa. Mm. rakenteiden kosteusvauriot ja homeongelmat sekä kiristyvät energiansäästötavoitteet ovat aiheuttaneet sen, että rakennusala kaipaa jatkuvasti uutta tietoa rakennusfysiikkaan liittyvistä tutkimustuloksista ja hyvistä käytännön ratkaisuista. Tilaisuuden tavoitteena on jakaa tätä tietoa rakennusalan ammattilaisille.

Uusimmat tutkimustulokset ja hyvät käytännön ratkaisut

**27.-29.10.2009
Tampere**

Tampere-talo

Ohjelma

Tilaisuuden hinta on kolmelta päivältä 500 eur + alv 22 % tai 200 eur + alv 22 % / päivä

Ilmoittautumiset:

Koulutussihteeri Hanna Laakkonen,
p. 040 354 3757, hanna.laakkonen@ril.fi
Koulutuspäällikkö Anu Karvonen,
p. 040 824 5989, anu.karvonen@ril.fi

Tampereen teknillinen yliopisto (TTY) Rakennustekniikan laitos
Suomen Rakennusinsinöörien Liitto RIL

TAMPEREEN TEKNILLINEN YLIOPISTO
Rakennustekniikan laitos

Tiistai 27.10.

8:00 Ilmoittautuminen ja aamukahvi

Avaussessio: *pj. tekn. tri Juha Vinha, TTY, Rakennustekniikan laitos*

8:50 Seminaarin avaus

Tekn. tri Juha Vinha, TTY, Rakennustekniikan laitos

9:00 Adaption of buildings to a changing climate in Norway - present and future research work

Dr. Ing. Berit Time, SINTEF Building and Infrastructure, Norja

10:00 Risk of performance failure in new and retrofitted low-energy building envelopes

Prof. Carl-Eric Hagentoft, Chalmers Technical University, Ruotsi

11:00 Valtakunnalliset kosteus- ja hometalkoot

Rakennusneuvos Teppo Lehtinen, Ympäristöministeriö

11:30 Kahvitauko ja tutustuminen näyttelyyn

Rakenteiden rakennusfysikaalinen suunnittelu ja toteutus:

pj. tekn. tri Juha Vinha, TTY, Rakennustekniikan laitos

12:00 Rakennusfysikaalinen suunnittelu vaativassa kerrostalo-kohteessa

Toni Tuomola, Skanska Kodit Oy

12:20 Maanvastaisten rakenteiden salaojittava lämmöneristäminen

Mikko Aalto, Muottikolmio Oy

12:35 Kosteusteknisesti turvallisesti toteutettu vedenpaine-eristys ja kellarinseinän lämmöneristys uudella Finnfoam CW-300 eristeellä

Henri Nieminen, Finnfoam Oy

12:50 Lounastauko ja tutustuminen näyttelyyn

Rakenteiden kosteusvauriot ja korjaaminen:

pj. prof. Matti Pentti, TTY, Rakennustekniikan laitos

13:50 Kosteusvaurioiden yleisyys Euroopassa

Ulla Haverinen-Shaughnessy, THL, Kuopio

14:10 Säälle alttiiden puurakenteiden käyttöä mallintaminen

Hannu Viitanen, VTT

14:30 Sisäilmaongelmaisten koulurakennusten korjaaminen

Susanna Peltola, TKK, Rakenne- ja rakennustuotantotekniikan laitos

14:50 Seurakunnallisten rakennusten kiinteistönpidollisia ja korjausteknisiä haasteita

Ville Varjo, Turkoosi 11 Oy

15:05 Kahvitauko ja tutustuminen näyttelyyn

15:35 Huokoisten laastien ja polyamidi-kalvon VOC -yhdisteiden läpäisevyys

Janne Sievola, Vahanen Oy

15:55 Kostuneen rakenteen kuivatus mikroaaltokuivaimella

Ilkka Tikkanen, Elmatec Oy

16:10 Kartanon viljamakasiini - korjataanko vai rakennetaanko uudestaan?

Anu Laurila, Museovirasto

16:25 Kokemuksia kuntotutkimuksiin liittyvien mittaustulosten tulkinnasta: yleiset virheet ja sudenkuopat

*Jommi Suonketo, TTY, Rakennustekniikan laitos*16:45 Loppukeskustelu: *Matti Pentti*Ensimmäisen päivän päätös: *Juha Vinha*

17:15 Ekskursio kerrostalokohteelle

Keskiviikko 28.10.

8:00 Aamukahvi ja tutustuminen näyttelyyn

8:30 Toisen päivän avaus: *Juha Vinha*

Julkisivurakenteet:

pj. prof. Ralf Lindberg, TTY, Rakennustekniikan laitos

8:35 Pakkaskestävyydeltään puutteellisten betonijulkisivujen korjausmahdollisuudet

Jukka Lahdensivu, TTY, Rakennustekniikan laitos

8:55 Raketerm-julkisivuelementin rakennusfysikaalinen toiminta

Kimmo Lähdesmäki, TTY, Rakennustekniikan laitos

9:15 Puurakenteinen TES-järjestelmä julkisivujen korjausratkaisuna

Erno Huttunen, TKK, Rakenne- ja rakennustuotantotekniikan laitos

9:35 Uusi energiatehokas julkisivujen saneerausmenetelmä

Jussi Kurikka, SPU-Systems Oy

9:50 Kahvitauko ja tutustuminen näyttelyyn

Ikkunat: *pj. prof. Ralf Lindberg, TTY, Rakennustekniikan laitos*

10:20 Ikkunoiden toimivuuteen vaikuttavat tekijät ja ikkunat sisäilman olosuhteiden indikaattorina

Timo Kauppinen, VTT

10:40 Ikkunoiden toiminnalliset vaatimukset ja niiden toteuttamisen keinot - kuinka toteutetaan hyvä lämmöneristävyyttä sekä ilman- ja sateenpitävyyttä?

Ismo Heimonen, VTT

11:00 Hyvin eristetyn ikkunan kondensoitumisherkkyys kenttätutkimuksessa

Kimmo Lähdesmäki, TTY, Rakennustekniikan laitos

Homeen kasvu rakennuksissa:

pj. prof. Ralf Lindberg, TTY, Rakennustekniikan laitos

11:20 Käytännön esimerkkejä rakennusten kontaminoitumisesta ja niiden puhdistamisesta

Pertti Metiäinen, Valvira

11:40 Väliohjarakenteiden vanhojen täyttöjen vaikutukset sisäilmassa

Harri Korkalainen, Kuopion kaupunki

12:00 Homeen estäminen rakennuksissa - kosteudenhallinnan menettelytavat suunnittelusta käytäntöön

Ensio Laaksonen, Oy I & I Ideas & Innovations Ltd.

12:20 Lounastauko ja tutustuminen näyttelyyn

Homeen kasvun laskennallinen mallinnus:

pj. tekninen johtaja Gunnar Åström, RIL

13:20 Rakennusmateriaalien homehtuminen laboratorio- ja kenttäkokeissa

Kati Salminen, TTY, Rakennustekniikan laitos

13:35 Homeen kasvu seinärakenteissa laboratorio- ja kenttäkokeissa

Kimmo Lähdesmäki, TTY, Rakennustekniikan laitos

13:50 Rakennusmateriaalien homekestävyys ja sen mallintaminen vakio-olosuhteissa

Ruut Peuhkuri, VTT

14:05 Homeen kasvun mallintaminen vaihtelevissa lämpötila- ja kosteusolosuhteissa

Tuomo Ojanen, VTT

14:20 Kahvitauko ja tutustuminen näyttelyyn

Ääneneristys: *pj. tekninen johtaja Gunnar Åström, RIL*

14:50 Suurten asuintilojen ääneneristys

Heikki Helimäki, Insinööri-toimisto Heikki Helimäki Oy

15:10 Rakennusosien ilmastueneristävyyksien mallintaminen rakentamisessa ja tuotekehityksessä

Mikko Kylläinen, Insinööri-toimisto Heikki Helimäki Oy

15:30 Eristerapatun betonielementtiulkoseinän ilmastueneristävyyttä

Jussi Rauhala, Insinööri-toimisto Heikki Helimäki Oy

15:45 Raideliikenteen tärinä- ja runkomelu - arviointi- ja vaimennusmenetelmät viimeaikaisissa kohteissa

*Timo Huhtala, Insinööri-toimisto Heikki Helimäki Oy*Rakennusfysiikan opetus: *pj. tekninen johtaja Gunnar Åström, RIL*

16:00 Uuden rakennusfysiikan käsikirjan toteutus

*Juha Vinha, TTY, Rakennustekniikan laitos*16:20 Loppukeskustelu: *Gunnar Åström*Toisen päivän päätös: *Juha Vinha*

16:50 Tutustuminen näyttelyyn ja cocktailtilaisuus

Torstai 29.10.

8:00 Aamukahvi ja tutustuminen näyttelyyn

Kolmannen päivän avaus: *Juha Vinha*Rakennusten ilmanpäävyys: *pj. joht. asiantuntija Tapio Jalo, Motiva Oy*

8:35 Rakennusten ilmanpäävyys ja energiatehokkuus

Timo Kauppinen, VTT

8:55 Kerrostalon ilmanpäävyyden määrittäminen koko portaalin mittauksena

Anu Aaltonen, TTY, Rakennustekniikan laitos

9:15 Protection from mould and structural damage: pro clima airtightness -systems for roofs and walls

Jens-Luder Herms, ProClima Ltd.

9:35 Kahvitauko ja tutustuminen näyttelyyn

10:05 Ilmavotojen merkitys seinä- ja kattorakenteen liitoskohdan kosteusteknisessä toiminnassa

Targo Kalamees, TKK, Energiatekniikan laitos